

Välkommen till
Nyhetsbrev nr 22
från Kalle Eriksson och Bjäreförlaget

Julen står för dörren

Nyhetsbrevets läsare finns i ett antal länder. Ännu fler länder finns representerade när det gäller besökare på hemsidan, där brevet kommer att införas. Därför får det bli en internationell tillönskan om en God Jul:

God Jul. Merry Christmas. Frohe Weihnachten. Joyeux Noël. Feliz Navidad.
Hyvää Joula.

Till dig som varit med länge
på den här "Nyhetsbrevs-resan" låter det förmodligen tjatigt, men än en gång kan jag med glädje notera, att även denna gången är det ett antal personer, som nu får Nyhetsbrevet för första gången.

Till dig som är ny läsare:
Välkommen. Brevet innehåller små notiser från mitt arbete med bjärebygden och dess historia, natur, kultur mm. Vill du kolla tidigare Nyhetsbrev kan du söka på min hemsida www.bjareforlaget.com. Sök under rubriken ".som jag ser det". Där finns redan några av breven. Fler kommer. Dessutom finns där åtskilligt annat material om Bjäre och dess historia, plus lite annat smått och gott.

På hemsidan finner du bl.a. bilder, till vilka jag söker information. Det är gamla fotografier som enskilda bjärebor lämnat in för arkivering, men som saknar text. Dessa bilder finns under rubriken "Efterlysningen". Några bilder finns även under rubriken "Blogg". Här, under Blogg, är det lätt för dig att direkt skriva in dina kommentarer och faktauppgifter.

Snöstorm "räddade" böcker
Eftersom min "hemmaupplaga" av min senaste bok Bjärebor berättar om Bjäre hade närmast sig slutet, hade jag reserverat ett antal böcker för att ha till de båda julmarknader, som jag långt tidigare hade lovat att ställa upp på för att signera och sälja boken. Båda julmarknaderna ägde rum samma dag, 9 dec.

Just den dagen drabbades Bjäre av en våldsam snöstorm. Inget väder att ge sig ut i, tyckte nog de flesta.

Följden blev att jag nu har några ex kvar i mitt eget lager. Vill du säkerställa ett ex. kan du kontakta mig. kalle@bjarenet.com

Boken finns även på de olika försäljningsställena:
Bokhandel: Båstad, Ängelholm och Laholm.
ICA- butiker: Torekov, V. Karup, Grevie och Vejbystrand.
Bjäre Lantmän: Mäsinge och Grevie.
Förslöv: Heberleins
Birgit Nilsson Museum i Svenstad

Tack!

Innan jag lämnar ämnet Bjärebor berättar. vill jag passa på att tacka för alla positiva omdömen (översvallande positiva!!) som jag fått från mina läsare.

Jag får åtskilliga mejl och telefonsamtal från läsare, som med stor entusiasm berättar om sina läsoplevelser i Bjärebor berättar.. Var och en lyfter fram sitt favoritämne. Några har blivit djupt gripna av Kristina Pålssons berättelse om hur det var att vara barn i en backstuga på Hallandsås och som 9-åring bli skickad ut på långa vandringar för att titta. Andra har gripits av Henry Johanssons vemodsfyllda dikter och hans grubblande och sökande efter svaren på livets stora frågor. Jag har förstått att jag är långt ifrån ensam om att bli imponerad av Henrys förmåga att klä svåra ämnen i ord som griper tag.

Andra åter har med till synes igenkännande leenden läst läraren och klockaren Sven Rosenbergs beskrivning av hur han upplevde folket i sina båda församlingar - V. Karup och Hov - som han kom till på 1840-talet. Hans upplevelse av den speciella kultur han upplevde här, ledde honom till en långtgående teori om ortsbornas härkomst. Den teorin har också föranlett åtskilliga kommentarer.

Påfallande många har lyft fram breven. Dessa brev är hämtade ur två stora samlingar. En till en utvandrare och en till en sjökaptan. I båda fallen hör breven hemma i 1800-talet.

"- Just i breven kändes det att jag kom den tidens bjärebor särskilt nära", skrev en läsare.

Gärna fler läsoplevelser

Fortsätt gärna att höra av er om era läsoplevelser. För mig är det givetvis stimulerande att få veta, hur du som läsare upplever det jag har försökt plita ihop.

Och visst känns det hedrande, när jag får frågan: när kommer nästa bok ...eller Vad kommer nästa bok att handla om..

Mera sällan formuleras frågan OM det blir någon ytterligare bok..!!

Om mina svar på frågor om fler böcker hänvisar jag till hemsidan.

Det finns många berättare.

Min bok har bl.a. riktat uppmärksamheten på, att det finns så många i vår bygd som har skrivit. I min bok kunde jag av utrymmesskäl ta med endast några exempel från olika genrer: dagboksförfattare, biografiskrivare, poeter, "rimmeriskrivare", brevskrivare m.fl. Många fler är värda att uppmärksammas. Du är förstås välkommen tips tips om bjärebor som har skrivit och berättat. Jag har redan fått i intressant material. Återigen: Håll utkik på min hemsida.

När olika delar griper in i varandra

När jag fördjupar mig i dokumenten från vår historia, hittar jag ofta exempel på hur olika - helt fristående - delar plötsligt griper in i varandra. I avsnittet om Sante Gudmundsson kan vi läsa om hans skildring av Kurrabok i Förslöv. Det märkliga trädet, som kom att bli ett kult-träd och en samlingsplats för Förslövs ungdomar. Det märkliga trädet kom att bli

"Förslövs fritidsgård".

I den unika brevsamlingen till sjökaptan Janne Nilsson på 1800-talet, dyker helt oväntat Korrabok upp även där. I ett brev av 2 juli 1879 skriver den i Ramsjö hemmavarande brodern till Janne:

"Annandag pingst var vi körande vid Korra bok. Vi var tre vagnar och di fleste utaf ungdomar var med."

Att "Korrabok" var ett utflyktsmål även för så långväga besökare var i viss mån en nyhet för mig.

Det finns i boken fler exempel på den här typen av oväntade kopplingar.

"Så vacker min cykel hade blivit!"

En av de bjärebor som berättar i boken är Birgit Nilsson. Hon var en flitig elev när det gällde att skriva uppsatser i skolan i Svenstad på 1920-talet. Många av uppsatserna finns med i boken.

I flera av dessa uppsatser har cykeln en viktig roll. Birgit älskade att cykla. Vi märker det i många uppsatser. Exempelvis den om en cykeltur till Torekov. Det börjar med att hon hämtar sin cykel, som varit till lagning hos en person i en granngård. Birgit blir lyrisk när hon ser cykeln:

- "Så vacker den hade blivit. Nytt nät och ny kedja och mycket annat.."

I Torekov beser flickorna nu båtarna i hamnen. Går t.o.m ombord för att kolla på nära håll. Fantiserar om att de är långt ute på Atlanten.

Med tiden är det dags för hemfärd.:

"I Engalag hittade vi ett präktigt mjölkbord Där satte vi oss för att vila, medan vi åto karameller. Margit var den styvaste till att äta"

Att Birgit tyckte om att cykla i återkommer som nämnts i flera uppsatser. Särskilt tydligt syns det i den, som skildrar hennes cykeltur till Mälinge för att hos smeden där välja ut en ny cykel. Hennes glädje tar sig uttryck i en lyrisk skildring av skönheten i landskapet som hon cyklar i.

- Jag måste stanna en stund för att titta. Här var så vackert"

Skåne runt på cykel.

Cykelintresset höll f.ö. i sig. När Birgit var 19 år gjorde hon, tillsammans med en av sina väninnor, en cykeltur Skåne runt! De båda unga bjäretöserna hade en enkel kamera med sig. Det fick till följd att vi nu har några foton från denna tur. I samband med arbetet med boken Birgit i Bjäre, som jag gjorde på uppdrag av Birgit Nilsson Museum, rotade vi fram dessa bilder ur gömmorna på gården i Svenstad.

Julen - tid för boken

Julen är ju den högtid, då vi efter allt ståhej med mat, julklappar mm kan slå oss till ro med en god bok. I bokhandeln mötes man av alla dessa frestelser. Svårt att stå emot. Personligen ser jag nu fram mot att få plöja igenom boken om "Alla allsvenska spelare i HIF 1924-2012". Där lär jag få träffa på många av mina personliga vänner. Vemodigt blir det nog, eftersom flera av dem nu är borta. De flesta, faktiskt.

Men: Det finns mycket, mycket mer som lockar till läsning. Inte minst när det gäller lokal litteratur. Först och främst: Bjärebygden 2012 - hembygdsföreningens årsbok, som jag redan hunnit sluka - och lära mig mycket av. På senare tid har det ju - glädjande nog - kommit fram en rik

bjärelitteratur. Många författare har varit med om att skapa denna bokflod. Under de kommande helgerna hoppas jag hinna ta del av de flesta av dessa böcker.

Här kan det kanske vara på sin plats att redovisa mitt eget lilla bidrag.

De böcker som jag utgivit på eget förlag:

- Så blev Båstad tennis. 2006
- Bilder av ett sekel i Bjäre. 2008
- Vår Bjäre historia i bild. 2011
- Bjärebor berättar om Bjäre. 2012

Samtliga böcker kan beställas direkt hos mig eller inköpas på de ställen som nämnts ovan beträffande den senaste boken.

(Boken Birgit i Bjäre, som jag skrev på uppdrag av Birgit Nilsson Museum, kan inköpas hos Birgit Nilsson Museum.)

Julen - med lite annorlunda innehåll i Nyhetsbrevet.

Det kan så här i juletid måhända vara tillåtet att - högst tillfälligt - hoppa över skaklarna och i Nyhetsbrevet plocka in lite material av annorlunda slag jämfört med det traditionella innehållet. Vad sägs om några interiörer från språkets underbara värld? Roliga formuleringar. En titt in i språkets labyrinter. Tänkvärda tankar mm

När jag från min skrivarelya blickar ut över det snöklädda landskapet lockar det fram en tänkvärd tanke:

- Snöflingor är ett av naturens bräckligaste ting, men se vad de kan göra när de håller ihop.

Även det följande känns som tänkvärd:

- Vi är morgondagens förflutna. (Okänd tänkare)

Liksom konstaterandet från Conan Doyle:

- Ingen kedja är starkare än sin svagaste länk.

Språklära

Så kastar jag loss förtöjningarna och förflyttar mig till skolans värld "på den tiden då det begav sig":

Svenskläraren hade stora problem med att lära en viss elev de tre enklaste ordklasserna - substantiv, adjektiv och verb. Elevens talspråk bestod till största delen av svordomar. Detta tog läraren fasta på. Fastställde följande enkla minnesregler för denna elev:

Substantiv är ord som du kan sätta "fan" eller djävel" efter. T.ex.

gubbdjäväl, hammardjäväl eller klockfan.

Adjektiv är ord som du kan sätta "skit" före: Ex skitbra, skitsnygg, skitsnabb etc.

Verb är ord som kan sätta "utav helvete" efter. Exempelvis jobbade utav helvete, sprang utav helvete.

Betydelsen av ett kommatecken.

Medan vi befinner oss i språkets underbara värld, kan vi ta det klassiska exemplet, som visar hur viktigt det lilla oansenliga kommatecknet är:

Lantbrukaren som skrev brev till en bekant som han hade planerat att besöka:

Om jag kan så kommer jag inte men om jag inte kan så kommer jag.

Det hela blir mer begripligt om man sätter in kommatecken:

Om jag kan så, kommer jag inte, men om jag inte kan så, kommer jag.

Pärlor från försäkringsbolagen

Du har kanske, liksom jag, läst de olika språkpärlor som försäkringsbolagen sedan länge har försett oss med. Exempel från brev från försäkringstagare: Eftersom min make har avlidit, har vi på gården inga svin längre, och jag ber därför att få slippa försäkringen.

Eller den här:

Min fru har stortvätt på tisdagarna och när jag återvände hem på kvällen fick jag vindrutan och två tänder utslagna.

Eller den här:

En fotgängare kolliderade med mig och for in under min bil.

Ytterligare en:

Jag tutade men bilhornet gick inte för det var stulet.

Efter dessa språkliga utflykter är det dags att åter "kliva in mellan skaklarna" och återgå till det vanliga: Arbetet med vår lokala historia.

Kulturmiljövård

I tidigare Nyhetsbrev har jag nämnt att aktuell litteratur för mig just nu är bl.a. en kommunal handling. Kulturmiljövård heter den. Ett kulturmiljövårdsprogram som fastställdes av kommunfullmäktige år 2000. Jag gav också några exempel på programmets skrivningar av vissa områden med "särskilda kulturhistoriska värden".

Exempel: ".här finns ett av Skånes och Skandinaviens rikaste exempel på fossila åkerterasser, På höjderna finns bronsåldershögar i typiskt monumentala lägen."

Eller :

".området är ett ovanligt bra exempel på bjärehalvöns småskaliga odlingslandskap, som genom avsaknaden av sentida inslag har bibehållit sin karaktär.."

Jag har fått många kommentarer. Avser att återkomma på hemsidan.

Kommentera gärna.

Då och då har jag inbjudit dig att kommentera avsnitt i Nyhetsbrevet.

Uppmaningen gäller generellt för såväl Nyhetsbrev som innehållet på hemsidan. Kommentera. Komplettera. Skicka in tips om ämnen att ta upp etc.

Avslutar brevet som vanligt:

Om du inte önskar få mina Nyhetsbrev i fortsättningen - meddela mig med ett mejl.

Med hälsningar

och en varm tillönskan om en

God Jul

Kalle

kalle@bjarenet.com

Kalle Eriksson

Bjäreförlaget

Hallavaravägen 102

269 91 Båstad

Tel. 0431-365332